ПРОГРАМНА СИСТЕМА „ЩАСТЛИВИ ДЕЦА”

За учебна 2024/2025 година

към Стратегия за развитие на Детска градина „Първи юни” за периода 2020 – 2024 година

УТВЪРДИЛ:

GALYA HARIZANOVA VANGELOVA

Digitally signed by GALYA HARIZANOVA VANGELOVA
Date: 2024.10.16 14:54:47 +03'00'

Галя Вангелова
Директор ДГ „Първи юни”
Заповед №26/20.09.2024 г.

В разбирането за предучилищното образование в детската градина като система и процес, осигуряващи в единство възпитание и своеобразно обучение, съобразени с актуалните образователни изисквания, в Детска градина „Първи юни” имаме предвид следното:

- ***Предучилищният период*** е смислово и съдържателно изразена самоценна реалност, в която детето изявява своята индивидуална уникалност, утвърждава своето социално присъствие в групата от връстници и света, възможност да демонстрира познание, творческо отношение и култура на пресъздаване на света. Същевременно ранното детско предучилищно образование продължава приемствено и логично в подготвителна група – завършващият етап на задължителното предучилищно образование и подготовка за училище. Двата основополагащи етапа са неделими и обвързани;

- ***Играта*** е основна дейност – детето учи играейки и играе учейки; да се гарантират иновативни технологии за игрово-образователното пространство като основа за бъдещо продължаващо обучение и индивидуален просперитет в подготвителна група;

- Образователно съдържание, включващо постижими за децата знания, умения и отношения по ***образователни направления*** и техните цели;

- Осъзнаването на човешката и обществена отговорност на ***педагога*** в условията на взаимодействието с детето в предучилищна възраст;

- Създаване на условия за формиране на ***положително отношение към училището и мотивация за учене у детето*** – важни фактори за успех в подготвителна група, а после и в училище. Ранното формиране на мотиви за учене гарантира трайно положително отношение към тази дейност и създава мотиви за учене през целия живот;

- Полагане на усилия за изграждане на положително отношение към образованието и у ***родителите*** - мотивираните родители помагат да се преодолеят трудности и препятствия, за да се гарантира успешно обучение на децата преди постъпване в подготвителната група;

- ***Междукултурното взаимодействие*** в предучилищното детство – разгръщането на съдържащите го закономерни тенденции, осигурени като съответни възпитателни цели, образователно съдържание и педагогически организационни форми и средства обърнати към традиционните български, а от друга страна и общочовешки ценности, при отчитане на

неговата принадлежност към етническа, религиозна или специфична социокултурна общност;

- Новите нормативни уредби – ЗПУО, наредбите на различните министерства, на РУО – Благоевград, на община Сандански;

- Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот.

Програмната система „Щастливи деца" е разработена в съответствие с разпоредбите на чл. 29, ал. 4 от Наредба №5 от 03.06.2016 г и условията на съществуване и реализиране на педагогическото взаимодействие с децата в Детска градина „Първи юни". Програмната система гарантира прилагането на педагогически технологии, структурно подчинени на съвременни подходи.

1. Подходи и принципи на педагогическо взаимодействие, използвани в програмната система „Щастливи деца"

Подходът е съвкупност от начини и средства за постигане на определени цели. Това го отличава от принципа, който е конкретизация на дадена страна в процеса или явлението. Подходите, използвани днес в педагогическата практика, са следните:

- **Комплексно-интегрален подход.** Философска основа на комплексно-интегралния подход се явява учението за всеобщата връзка, която предполага диалектическо единство на цялото към частите, на общото към единичното.
- **Ситуационен подход**. Същността на ситуационния подход е да моделира или да използва естествено възникнали ситуации и чрез подходящи техники да ги прилага във възпитателната практика.
- **Рефлексивен и ценностно-ориентиран подход:** изисква развитие на самооценка, самоконтрол, саморегулация при решаване на игрови, практически, познавателни задачи;
- **Хуманно-личностен подход:** личният опит е в основата на субективния опит – основна функция на образователната институция е да се осъзнае и систематизира стихийният опит на детето; възпитанието и обучението на детето се осъществяват чрез съчетаване на вербалните с игровите, нагледните и практически интерактивни техники; дейността не е цел, а културните компетенции чрез нея като средство придават модерна характеристика на европейското образование в комплексно интегрираните форми на интеграция на основата на водещата за психичното развитие – игровата; гарантират се динамичните преходи от ситуации като варианти за мястото и позицията, ролята и статуса на детето в тях; търсят се индикатори за вътрешната динамика на игра и усвояване, на познание и креативност; осигуряват се самоактуализацията на индивидуалността – стабилност, присъединяване и приемане, самоуважение и толерантност; личностно ориентираното образование не се занимава с формиране на личност с дадени определени свойства, а създава условия за пълноценна проява и съответно, за развитие на личностните функции на субектите на образователния процес. Приложението на хуманно-личностния подход извежда потребността от индивидуализация на възпитателно-образователния процес в следните направления:
  - разнообразяване на формите в педагогическия процес;

- нарушаване на традиционната система на обучение и възпитание и прилагане на нови методи;
- въвеждане на нови форми на педагогическо взаимодействие;

➢ **Комуникативно-експресивен и креативен подход:** разчита се на неформални контакти, общи желания, идеи и проекти; подпомага се индивидуалната експресивност на детето; акцентира се върху креативните прояви в играта, познанието, общуването; развиват се комуникативни умения, уменията за самопредставяне и за работа с другите –малки групи, екип.

Основавайки се и базирайки се на чл.3 от Закона за предучилищното и училищното образование, в нашата програмна система са залегнали основните и актуални принципи за съвременното предучилищно образование, а именно:

- ❖ Ориентираност към интересите и мотивацията на детето;
- ❖ Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете;
- ❖ Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- ❖ Запазване и развитие на българската образователна традиция;
- ❖ Хуманизъм и толерантност;
- ❖ Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- ❖ Иновативност и ефективност в педагогическите практики;
- ❖ Прозрачност в управлението.

Спазвайки основните **принципи,** ще се придържаме и към общоприетите педагогически такива, като: *взискателност и уважение, съчетано в доверие към личността*; *индивидуален подход и съобразяване с възрастовите особености на възпитаниците; единство във възпитателните въздействия и изисквания, съгласуваност и координираност между тях* и *комплексен подход във възпитанието; системност, последователност и продължителност*; *възпитание в и чрез колектива.*

Основните принципни положения, които са залегнали при организацията на педагогическия процес, при подбора и структурирането на образователното съдържание и провеждането на педагогическите ситуации са:

- Детето – център и субект на педагогическото взаимодействие;
- Детето е различно, уникално и неповторимо в този свят, както и ние – неговите учители и родители;
- Детето се развива само в интеракцията дете-възрастен;
- Отношението към детето – с уважение към неговата личност и подкрепа на неговата индивидуалност;
- Осигуряване на условия за равен старт на всички деца, базиран на възрастта и индивидуалните темпове на тяхното развитие;
- Включване на „различното" дете в живота на групата чрез подкрепа и уважение от детския педагог, децата в групата и техните родители;
- Уважение към различните етноси и култури;
- Педагогическото взаимодействие е насочено към придобиване на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование; утвърждаване на доброжелателно и самоуверено поведение при общуването си с връстниците и възрастните;

- Интегриране на образователното съдържание по всички образователни направления.

2. Форми на педагогическо взаимодействие, използвани в програмната система „Щастливи деца”:

В ЗПУО, в чл. 65, ал. *2* е указано че „*Педагогическата ситуация е основна форма на педагогическо взаимодействие”* и допълнена от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование чл. 23 (1), че тя *„протича предимно под формата на игра”*. В същата Наредба, в чл. 24 (1) са фиксирани броя на педагогическите ситуации по възрастови групи, съобразно на образователните направления.

Свободата на педагога е гарантирана в организираните форми, които са определени като допълнителни от Наредба № 5, чл. 24 съобразно детска градина и целите на педагогическия процес.

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При осъществяване на педагогическо взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления (български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии и физическа култура). Игровата дейност е базиса на всички видове форми на взаимодействия през учебното и неучебното време в детската градина.

Формите за педагогическо взаимодействие в програмната система са:

- основна
- допълнителна

В целодневната организация /*каквато е организацията във всички групи на ДГ „1 юни”/*в учебното време се редуват основни и допълнителни, а в неучебно време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, което означава, че **основната форма са педагогическите ситуации /чл. 23, ал. 1, ал. 2** от Наредба № 5/, а **допълнителните форми** са всички останали форми на взаимодействие – прием; утринна гимнастика; следобедно раздвижване; различните видове закуска и обяд; всички игрови форми; закалителни процедури; разходки; сън; формите, заплатени от родителите /по чл. 19 от Наредба № 5/; посещения на театри и филми; провеждане на рождени дни и други празници.

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастови особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето.

Годишният календар е разпределен на учебна година, т.е. учебно време, което е между 15 септември и 31 май и неучебно време, което е между 1 юни и 14 септември.

Различните форми трябва да гарантират резултати в следните посоки:

- ✓ задоволяване на детските потребности от актуална информация;
- ✓ постигане осигуреност на детската себеизява и творчество;
- ✓ овладяване от децата на елементи на учебната дейност;
- ✓ разширяване свободата на педагога за действие;

✓ предоставяне на повече място за собствена изява и съобразяване с актуалните потребности на децата.

Теоретичните обосновки на предложените форми, към които ще се придържаме са следните:

Педагогическата ситуация като основна форма на педагогическото взаимодействие е *„динамично съчетаване на редица обективни обстоятелства, условия и фактори, изграждащи конкретно социално-педагогическо събитие, поставящо участниците в позиция, изискваща активни действия от тях или намесата на трета страна за тяхното благополучно разрешаване. Тя се явява пресечна точка на определени социални дейности и конкретни личностни интереси, желания, мотиви и действия."* Тя протича предимно под формата на игра. Организира се само в учебно време, чрез нея се интегрират двата процеса – на възпитание и обучение, съобразени с играта и личния предметно-практически опит на детето в групата.

Ситуацията се използва при реализиране на задачите по образователните направления: български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

Разпределение на педагогическите ситуации: Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, което е разработено по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и е утвърдено от директора на детската градина.

Седмичен хорариум на педагогическите ситуации

Общият седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на седемте компетентности в Програмната система „Щастливи деца" е:

- за първа възрастова група – 11;
- за втора възрастова група – 13;
- за трета възрастова група – 15;
- за четвърта възрастова група – 17;

Времетраене на ситуацията – Продължителността на една педагогическа ситуация, в зависимост от възрастта на децата, варира:

- от 15 до 20 минути – за първа и втора възрастови групи;
- от 20 до 30 минути – за трета и четвърта възрастови групи.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, според чл. 65, ал. 3, са „*дейности, които се организират от учителя на групата извън педагогическите ситуации съобразно потребностите и интересите на децата"*. Избраните форми допълват и разнообразяват дневния престой на детето в детската градина с интересно и занимателно съдържание като:

✓ **Форми за двигателна активност на детето –** многообразие от подвижни и музикални игри; спортни развлечения; спортни празници.

✓ **Форми на туризъм за деца –** екскурзии; пикници, походи и разходки (по време на различните форми на туризъм, организираните подходящи игри с природни материали, ще позволят практическо осмисляне на овладени знания за природата) и др.

✓ **Развлекателни форми –** приобщаване децата към празнично-обредна система, характерна за празничния календар на населеното място.

✓ **Форми на трудова дейност:**

- **Съдържание на трудовата дейност:**

➢ Видове детски труд според съдържанието: самообслужващ труд; битов труд; труд в природата; учебен труд.

➢ Видове детски труд според периодичността на приложението му**:** ежедневен; периодичен.

➢ Видове труд според насочеността му: труд за себе си; труд за други хора и природата; труд с обучаващ характер.

- **Форми за организация и провеждане на детския труд:** практическото реализиране на детските трудови изяви се осъществява чрез следните форми за неговото провеждане:

➢ Индивидуална форма на труд. Чрез тази форма трудът е почти напълно индивидуализиран. Чуждата намеса (на възрастния) е сведена предимно до мотивиране, показ, инструкции, съвети, стимулиране, одобрение и оценка.

➢ Групова форма на труд. Тази форма позволява да се формират умения у всяко дете да планира и разпределя на индивидуални действия, на общата дейност и на резултатите от тях, да оценява приноса на всеки за крайните постижения от труда.

✓ **Съвместни форми.** Ефективно взаимодействие „Детска градина–семейство”. Форми на съвместна работа:

- „Училище за родители”;
- Тематични дни „Ден на семейството”;
- Съвместни дейности – работилнички, базари;
- Тематични изложби;

Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления. Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата.

БРОЙ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ И ВЪЗРАСТИ

ДГ / ОН	I \бр\	II \бр\	III \бр\	IV \бр\
БЕЛ	**1**	**2**	**2**	**3**
МАТ	**1**	**1**	**2**	**3**
ОС	**1**	**2**	**2**	**2**
КТ	**1**	**1**	**2**	**2**
ИИ	**2**	**2**	**2**	**2**
МУЗ	**2**	**2**	**2**	**2**
ФК	**3**	**3**	**3**	**3**
ОБЩО	**11**	**13**	**15**	**17**

СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ

Седмично разпределение на педагогическите ситуации за учебната 2024/2025 г. ЧЕТВЪРТА възрастова група „Пчелички”

Понеделник	**Вторник**	**Сряда**	**Четвъртък**	**Петък**
БЕЛ ОС МУЗ	МАТ ИИ	БЕЛ МУЗ ФК	МАТ ИИ	КТ ФК
ФК	ОС	МАТ	БЕЛ	КТ

Седмично разпределение на педагогическите ситуации за учебната 2024/2025 г. ПЪРВА възрастова група „Калинки”

ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
ОС	МАТЕМАТИКА	БЕЛ	ИИ	КТ
ФК	МУЗИКА	ИИ	ФК	МУЗИКА
				ФК

Седмично разпределение на педагогическите ситуации за учебната 2024/2025 г. ВТОРА възрастова група „Звездички”

ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
Околен свят Физическа култура	Математика Музика	Български език и литература Изобразително изкуство	Изобразително изкуство Физическа култура	Конструиране и технологии Музика
	Околен свят	Физическа култура	Български език и литература	

Седмично разпределение на педагогическите ситуации за учебната 2024/2025 г. ТРЕТА смесена разновъзрастова група „Бонбон”

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
ОС БЕЛ	Математика ФК	БЕЛ ИИ	Математика Музика	КТ ФК
Музика	ОС	ФК	ИИ	КТ

Седмично разпределение на педагогическите ситуации за учебната 2024/2025 г. ТРЕТА възрастова група „Мечо Пух”

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
Околен свят	Математика	Български език и литература	Конструиране и технологии	Изобразително изкуство
Музика	Изобразително изкуство	Физическа култура	Физическа култура	Физическа култура
Български език и литература	Околен свят	Математика	Конструиране и технологии	Музика

Седмично разпределение на педагогическите ситуации за учебната 2024/2025 г. четвърта смесена разновъзрастова група „Слънчице”

ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
БЕЛ	МАТ	БЕЛ	МАТ	КТ
ОС	ИИ	ОС	ИИ	ФК
МУЗ		МУЗ		
ФК	БЕЛ	МАТ	ФК	КТ